

ALLAH'IN SEVDİĞİ KİMSELER*

Eüzü bi'llâhi mine's-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn, seyyidinâ ve senedinâ ve mededinâ muhammedin ve âlihî, ve sahibihî ecmaîn... Ve men tebiahû bi- ihsânin ilâ yevmi'd-dîn...

Emmâ ba'd: Fa'lemû eyyühe'l-ihvân, feinne efdale'l-kitâbi kitâbu'llâh, ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llâhu aleyhi ve sellem, ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ, ve külle muhdesetin bid'ah, ve külle bid'atin dalâleh, ve külle dalâletin ve sâhibehâ fî'n-nâr... Ve bi's-senedi's-sahîhi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

نَزَلَ عَلَى الرُّوحِ الْأَمِينِ فَحَدَّثَنِي أَنَّ اللَّهَ تَعَالَى
يُحِبُّ أَرْبَعَةً مِنْ أَصْحَابِي عَلِيٌّ وَسَلْمَانُ وَأَبُو ذَرٍّ
وَالْمِقْدَادُ

(حل. كر. عن ابن بريدة عن أبيه)

RE. 451/7 (Nezele aleyye'r-rûhu'l-emînü, fehaddesenî: Enna'llâhe teâlâ yuhibbu erbaaten min ashâbî: Aliyyün, ve selmânü, ve ebû zerrin, ve'l-mikdâdü.)

Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin selâmı, rahmeti bereketi, ikramı, ihsanı dünyada, âhirette cümlelerin üzerine olsun... Rabbimiz Teâlâ Hazretleri iki cihanın hayrına cümlelerinizi nail eyleyip, iki cihanın şerrinden mahfuz eylesin...

Peygamber SAS Hazretleri'nin mübarek hadîs-i şeriflerinden bir miktar *Râmûzü'l-Ehâdis* isimli hadis kitabından okumak üzere burada bulunuyoruz.

Bu hadîs-i şeriflerin okunmasına ve izahına başlamazdan önce, boynumuzun borcu, sevgimizin saygımızın ifadesi olmak üzere evvelen ve hâsseten Peygamber Efendimiz'in ruhuna hediye etmek üzere; sonra onun cümle âlinin, ashâbının, etbânının, ahabbının ruhlarına; sâir enbiyâ ve mürselînin ervâhına; cümle evliyâullahın ve mukarrebînin ruhlarına;

Hasseten Ümmet-i Muhammed'in müşidleri olan sâdât ve meşâyih-i turuk-u aliyyemizin cümlesinin ruhlarına; Ebû Bekr-i Sıddîk ve Aliyy-i Mürtezâ'dan müteselsilen şeyhimiz Muhammed Zahid Kotku Hazretleri'ne kadar güzeleran eylemiş olan silsilemiz mensublarının ve halifelerinin ve müridlerinin ruhlarına;

Uzaktan yakından buraya teşrif etmiş olan siz kardeşlerimizin âhirete göçmüş olan bütün sevdiklerinin, yakınlarının ruhlarına; bu beldenin medâr-ı iftihârı sahâbe-i kirâmdan Ebû Eyyûb el- Ensârî ve sâir sahâbe-i kirâmın, tabîînin, evliyâullahın, salihînin, mü'minîn ü mü'minâtın ruhlarına hediye olmak üzere;

Bu beldeleri Allah Allah diye diye savaşarak, canlarını mallarını ortaya koyarak fethetmiş olan fatihlerin, şehidlerin, gazilerin, mücahidlerin ruhlarına hediye olsun diye;

Cümle ashâb-ı hayrât u hasenâtın ve bilhassa camimizi bina etmiş olan İskender Paşa'nın ve bu caminin yaşamasına, temiz olmasına, genişlemesine, canlı kalmasına yardım eden siz kardeşlerimizin de kendilerinin ve geçmişlerinin ruhlarına hediye olmak üzere;

Yaşayan biz müslümanların da Rabbimiz'in rızasına uygun bir ömür sürüp huzuruna sevdiği razı olduğu, yüzü ak, alnı açık kullar olarak varmamıza vesile olsun diye bir Fâtiha, üç İhlâs-ı şerif okuyup, onlara hediye edip öyle başlayalım!

.....

a. Allah'ın Sevdiği Dört Sahabi

Hadîs-i şerif, Peygamber Efendimiz'in dört sevgili sahabesi hakkındadır. Efendimiz SAS buyurmuş ki:¹

نَزَلَ عَلَيَّ الرُّوحُ الْأَمِينُ فَحَدَّثَنِي أَنَّ اللَّهَ تَعَالَى
يُحِبُّ أَرْبَعَةً مِنْ أَصْحَابِي عَلِيٌّ وَسَلْمَانُ وَأَبُو ذَرٍّ
وَالْمِقْدَادُ

(ل.كر. عن ابن بريدة عن أبيه)

¹ Ebu Nuaym, *Hilyetü'l-Evliya*, c.I, s.190; Ebu Büreyde babasından.

Kenzü'l-Ummal, c.XI, s.754, no:33675; *Camiü'l-Ehadis*, c.XXII, s.228, no:24739.

RE. 451/7 (*Nezele aleyye'r-rûhu'l-emînü, fehaddesenî: Enna'llâhe teâlâ yuhibbu erbaaten min ashâbî: Aliyyün, ve selmânü, ve ebû zerrin, ve'l-mikdâdü.*)

(Nezele aleyye'r-rûhu'l-emînü, fehaddesenî)
“Benim üzerime rûh-u emîn nâzil oldu, bana rûhu'l-emîn geldi.”

Rûhu'l-emîn, Cebrail AS'ın ismidir. Cebrail AS'ın daha başka isimleri de vardır. Cebrail AS Peygamber Efendimiz'e gelmiş:

(*Fehaddesenî: Inna'llâhe teâlâ yuhibbu erbaaten min ashâbî*) “Ve bana bazı sözler söyledi, ifade etti ki: Allah-u Teâlâ Hazretleri benim ashabımdan dört kişiyi sever.”

Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin dört kişiyi sevdiğini Rûh-u emîn diye anılan Cebrail AS geldi, bana bildirdi.

Bu dört kişi kimlerdir:

(*Aliyyün*) Hz. Ali, (*ve selmânü*) Hz. Selmânü'l-Fârisî, (*ve ebû zerrin*) Ebû Zerr el-Gıfârî, (*ve'l-mikdâdün*) Mikdad ibn-i Esved el-Kindî Hazretleri olmak üzere, bunların Allah tarafından sevildiğini bana bildirdi.” diyor Peygamber SAS Efendimiz.

Hz. Ali Efendimiz; hepimizin bildiği bir mübarek sahabidir ki Allah-u Teâlâ Hazretleri cümlesinin şefaatine bizleri nail eylesin. Efendimiz'in amcazâdesidir, çocuklar içinde genç yaşında ilk müslüman olandır. Genç yaşta namaza başlayandır. Hatta babası onun namaz kıldığını

görmüştür, “Bu nedir?” diye sormuştur. İşe öyle genç yaşta başlayan bir kimse. Peygamber Efendimiz’in hadîs-i şerifinden biliyoruz ki gençliğinden ibadetle büyüyen kimseye Allahu Teâlâ Hazretleri rûz-u mahşerde Arş-ı Âlâ’nın altında müstesna mevkilerde nurdan minberlerin, tahtların üzerinde yer hazırlayacak, mahşer halkı sıkıntıdayken onlar sıkıntı çekmeyecek!

Hız. Ali Efendimiz bir kere genç yaştan ibadet içinde, hiç Allah’a aykırı işler yapmadan, günahlara dalmadan, gençliğinde kabahatler işlemeyen büyümüş bir kimse olarak ve böyle Peygamber Efendimiz’in ilk sahabilerinden olmak üzere oradan da şerefi var. Peygamber Efendimiz’in amcazâdesidir, Peygamber Efendimiz’in kızı, gözünün bebeği Hz. Fâtımatü’z-Zehrâ ile evlenmiş, damadı olmuştur. Her bakımdan, nereden bakılsa faziletlerinin sayılması çok uzun zaman alır.

Peygamber SAS Efendimiz, Mekke-i Mükerrreme’den Medine-i Münevvere’ye müslümanlar göç ettiği zaman orada herkesi birbiriyle kardeş etti. Bir Mekkeli’yi bir Medineli ile kardeş etti, “Siz kardeşsiniz” dedi. Ve bu çok kuvvetli bir kardeşlikti, lafta kalan bir kardeşlik değildi. Evine götürüyordu, bakıyordu. Kimisi malının yarısını böldü; “Al, kardeşimsin, yarısı senin olsun.” dedi. Bu kadar da kuvvetli bir kardeşlik! Bir Mekkeli bir Medineli, bir ensar bir muhacir diye ikişer ikişer herkesi ayırdı. Hz. Ali Efendimiz tek ortada kaldı. Tabii boynu büküldü. Peygamber Efendimiz; “Sen benimlesin.” dedi.

Damadıdır ama âhiret bakımından, mânevî bakımdan onu öyle kendisine kardeş edinmiştir.

Peygamber Efendimiz onun hakkında buyurmuştur ki:²

أَنْتَ مِنِّي بِمَنْزِلَةِ هَارُونَ مِنْ مُوسَى إِلَّا أَنَّهُ لَا نَبِيَّ

بَعْدِي

(م.ت.ه.ط.ب. عن سعد بن ابى وقاص)

(*Ente minnî bi-menzileti hârûne min mûsâ*)
“Nasıl Mûsâ AS’ın yanında Harun AS vardı, Allah ikisine de peygamberlik gönderdi; sen benim yanımda Mûsâ AS’ın yanında Harun gibisin!

² Müslim, *Sahih*, c.XII, s.127, no:4418; Tirmizi, *Sünen*, c.XII, s.193, no:3664; İbn-i Mace, *Sünen*, c.I, s.134, no:118; Taberani, *Mu’cemü’l-Kebir*, c.I, s.148, no:334; Nesei, *Sünen-i Kübra*, c.V, s.120, no:8433; İbn-i Ebi Şeybe, *Musannef*, c.XII, s.62, no:32741; İbn-i Esir, *Üsdü’l-Gâbe*, c.I, s.797; Hatib-i Bağdadi, *Tarih-i Bağdad*, c.VIII, s.52, no:4115; İbn-i Asakir, *Tarih-i Dimaşk*, c.XIII, s.151; Mizzi, *Tehzibü’l-Kemal*, c.XXXII, s.482; Ebu Nuaym, *Hilyetü’l-Evliya*, c.VII, s.195; Sa’d ibn-i Ebi Vakkas RA’dan.

Tirmizi, *Sünen*, c.XII, s.192, no:3663; Heysemi, *Mecmaü’z-Zevaid*, c.IX, s.141, no:14651; Taberani, *Mu’cemü’l-Kebir*, c.II, s.247, no:2035; Cabir ibn-i Abdullah RA’dan.

Nesei, *Sünen-i Kübra*, c.V, s.44, no:8143; İbn-i Ebi Şeybe, *Musannef*, c.XII, s.60, no:32739; İbn-i Abdilber, *el-İstiab*, c.I, s.338; Hatib-i Bağdadi, *Tarih-i Bağdad*, c.III, s.406, no:1534; İbn-i Asakir, *Tarih-i Dimaşk*, c.LXX, s.36; Taberani, *Mu’cemü’l-Kebir*, c.XXIV, s.147, no:387; Esmâ bint-i Umeys RA’dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.32, no:11290; Hatib-i Bağdadi, *Tarih-i Bağdad*, c.IV, s.382, no:2261; Ebu Said el-Hudri RA’dan.

İbn-i Ebi Şeybe, *Musannef*, c.XII, s.61, no:32740; Zeyd ibn-i Erkam RA’dan. Heysemi, *Mecmaü’z-Zevaid*, c.IX, s.141, no:14652; Taberani, *Mu’cemü’l-Kebir*, c.IV, s.184, no:4087; Ebu Eyyub el-Ensari RA’dan.

(*İllâ ennehû lâ nebiyye ba'dî*) Ama şu kadar var ki. benden sonra peygamber gelmeyecek, ben peygamberlerin sonuncusuyum. Peygamber değilsin ama bana göre Hârûn AS gibisin.” diye buyurmuştur.

Daha başka sahih hadîs-i şeriflerde buyurmuş ki, Hz. Ali Efendimiz bildiriyor:³

إِنَّهُ لَعَهْدُ النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ إِلَيَّ أَنَّهُ لَا يُحِبُّنِي إِلَّا مُؤْمِنٌ
وَلَا يُبْغِضُنِي إِلَّا مُنَافِقٌ

(ه.ع. ش. عن علي)

(*İnnehû leahdü'n-nebiyyi'l-ümmiyyi ileyye, ennehû lâ yuhibbunî illâ mü'minün, ve lâ yubğizunî illâ münâfikun*)

(*İnnehû le-ahdü'n-nebiyyi'l-ümmiyyi ileyye*)
“Rasûlüllah SAS benimle ahdetti. (*Ennehû lâ*

³ İbn-i Abdilber, *el-İstiab*, c.I, s.338; Mizzi, *Tehzibü'l-Kemal*, c.XX, s.483; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Kenzü'l-Ummal, c.XI, s.599, no:32881; *Camiü'l-Ehadis*, c.XXIII, s.327, no:26142.

Müslim, *Sahih*, c.I, s.223, no:113; İbn-i Mace, *Sünen*, c.I, s.127, no:111; Nesei, *Sünen*, c.XV, s.221, no:4936; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.84, no:642; Nesei, *Sünenü'l-Kübra*, c.V, s.47, no:8153; Bezzar, *Müsned*, c.I, s.115, no:559; Ebu Ya'la, *Müsned*, c.I, s.347, no:445; İbn-i Ebi Şeybe, *Musannef*, c.XII, s.56, no:32727; İbn-i Asakir, *Mu'cem*, c.I, s.315, no:643; İbn-i Abdilber, *el-İstiab*, c.I, s.339; İbn-i Ebi Asım, *Sünneh*, c.III, s.331, no:1126; Hz. Ali RA'dan.

Kenzü'l-Ummal, c.XIII, s.120, no:36385; *Camiü'l-Ehadis*, c.XXXII, s.148, no:34959.

yuhibbunî illâ mü'minün) Beni ancak mü'min olan sever. (*Ve lâ yubğizunî illâ münâfikun*) Ancak bana münafık olan buğz eder, kızar.”

Hız. Ali'yi mü'min sever, münafık buğz eder. Sevmiyorsa kendisinde bir nifak alâmeti vardır, aklını başına devşirsin, toplansın demek. Böyle faziletleri çok olan bir sahâbi, dördüncü halifemiz... Ebû Bekr-i Sıddîk, Ömerü'l-Fâruk, Osman-ı Zinnûreyn, Aliyy-i Mürtezâ.

Aşere-i Mübeşşere'den, hayatta iken cennetle müjdelenmiş on mübarekten birisi Hız. Ali Efendimiz. Şehîden âhirete göçtü; bir de oradan da garantili, cennetlik olduğunun bir garantisi de şehid olarak vefat etmesinden belli.

İkinci şahıs kimdir: *Selmânü'l-Fârisî*...

Bu zât, hayatını iyice öğrenmemiz gereken bir yüksek şahsiyettir. Peygamber SAS Efendimiz:⁴

سَلْمَانُ مِّنْ أَهْلِ الْبَيْتِ

(ك. طب. عن كثير بن عبد الله المزني عن أبيه عن جده)

⁴ Hâkim, *Müstedrek*, c.III, s.691, no:6539, 6541; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VI, s.212, no:6040; İsfahânî, *Ahbâr-ı İsfahan*, c.I, s.136, no: 125; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXI, s.408; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.XI, s.251; İbn-i Sa'd, *Tabâkât*, c.IV, s.83; İbn-i Hibbân, *Tabâkâtü'l-Muhaddisîn*, c.I, s.203; Küseyr ibn-i Abdullah el-Müzenî Rh.A babasından, o da dedesinden.

Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.293, no:6534; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.337, no:3522; Hız. Ali RA'dan.

Mecmaü'z-Zevâid, c.VI, s.189, no:10137 ve c.IX, s.154, no:14688, 14689; *Kenzü'l-Ummâl*, c.XI, s.690, no:33440; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.490, no:1505; *Câmiu'l-Ehâdîs*, c.XIII, s.284, no:13125.

(*Selmânü minnâ ehle'l-beyti*) “Selman bizdendir, ehl-i beytimizden, yâni aile fertlerimizden birisi sayılır.” dedi. Abasını onun üstüne, omzuna atarak öyle iltifat buyurdu.

Kitabü'l-Mişkât'ta'dan rivayet edildiğine göre, Hz. Ebû Hüreyre RA şöyle anlatıyor:⁵

كُنَّا جُلُوسًا عِنْدَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
فَأَنْزَلَتْ عَلَيْهِ سُورَةُ الْجُمُعَةِ فَلَمَّا نَزَلَ

وَأَخْرَيْنَ مِنْهُمْ لَمَّا يَلْحَقُوا بِهِمْ

(الجمعة: ٣)

(*Künnâ cülûsen inde'n-nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve sellem*) “Peygamber SAS Efendimiz'in yanında oturmaktaydık. (*Feünzilet aleyhi sûretü'l-cumuati*) Birden Cuma Sûresi nâzil oldu, Cuma Sûresi indi, vahyolundu. (*Felemmâ nezele: Ve âharîne minhüm lemmâ yelhakù bihim*) “O sûrenin içinde bir âyet nazil oldu, buyruldu ki:

(*Ve âharîne minhüm lemmâ yelhakù bihim*) “O mü'minlerden, sonradan gelen bir grup insan da vardır ki, henüz bu mü'minlere ulaşmadılar. Çünkü ileride gelecekler, henüz dünyada değiller.” (Cuma, 62/3)

⁵ Buhari, *Sahih*, c.XV, s.176, no:4518; Müslim, *Sahih*, c.XII, s.383, no:4619; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.417, no:9396; Nesei, *Sünenü'l-Kübra*, c.V, s.75, no:8278; Ebu Nuaym, *Ahbar-ı Isfahan*, c.I, s.3, no:2; Begavi, *Şerhü's-Sünneh*, c.VII, s.175; Ebu Hüreyre RA'dan.

Bu ileride gelecekler için, gelecekler ama kıymetli insanlar diye ayet-i kerîme methetti.

قُلْتُ مَنْ هُمْ يَا رَسُولَ اللَّهِ فَلَمْ يُرَاجِعْهُ حَتَّى سَأَلَ
ثَلَاثًا وَفِينَا سَلْمَانُ الْفَارِسِيُّ وَضَعَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى
اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَدَهُ عَلَى سَلْمَانَ ثُمَّ قَالَ

(خ. م. حم. عن ابى هريرة)

(Kultü: Men hüm yâ rasûla'llah) “Onlar kimdir yâ Rasûlallah?” diye sordum. (Felem yürâci'hü hattâ seele selâsen) Üç defa soruncaya kadar cevap vermedi. (Ve fînâ selmanü'l-fârisiyyü) O zaman Selmânü'l-Fârisî Hazretleri de bizimle beraberdi. (Vadaa rasûlü'llâh SAS yedehû alâ selmân) Peygamber SAS Efendimiz elini Selman'ın üzerine koydu. (Sümme kâle) Sonra dedi ki:

لَوْ كَانَ الْإِيمَانُ عِنْدَ الثُّرَيَّا لَنَالَهُ رِجَالٌ أَوْ رَجُلٌ مِنْ
هُؤُلَاءِ

(Lev kâne'l-îmânü inde's-süreyyâ) “Eğer iman gökte Süreyya yıldızında bile olsa, (lenâlühû ricâlün –ev racülün– min hâülâi) bunlardan bir grup insan gidip onu yine alacaklar. İmanı almak, mü'min olmak ne kadar zor olursa olsun, bir grup insan Süreyya yıldızında bile olsa imanı gidip alacak, iman sahibi olacak!” dedi. Elini Selman RA'ın üstüne koyarak söyledi.

Deniliyor ki:

“—Selmânü’l-Fârisî İrân’dan geldi. O yüzden Peygamber Efendimiz bu sözüyle, İrân’dan daha sonraki asırlarda yetişecek büyük evliyâullahı, İmâm-ı Âzam gibi büyüklerimizi kastedti.” diye zikrediliyor. Allahu a’lem... Ama işin içinde Selmânü’l-Fârisî de var.

Selmânü’l-Fârisî RA, pek çok kimseleri dönüp dolaşıp Peygamber Efendimiz’e gelmiş bir kimsedir. Nasıl geldi?

Babası İrân’da İsfahan’da dihkan idi, bir çiftlik ağası, köy ağası idi. Ateşe taparlardı, aile ateşperest idiler. Selman uygun görmüyordu ama asil bir aileden, terbiyeli yetişmiş kibar, nazenin biriydi. Kıymetli bir evlat... Bir gün işe gidip gelirken oradaki papazları gördü. Baktı ki onların ibadetleri ateşe tapmak gibi değil, çünkü semavî bir din... Henüz o zaman İslâm gelmemiş, hak din o zaman Hristiyanlık. Orada o papazların Allah’a güzel güzel ibadetlerini görünce, ateşperestlikten ayrıldı. Zaten tapınmamış, o işe aklı yatmamış.

Papazların hizmetine girdi. Terk-i diyâr eyledi, diyar diyar dolaştı. Nerede bir salih, Allah’a ibadet eden iyi bir kimse var demişlerse, Selman oraya göçtü. O adamın yanında ilim öğrenmeye çalıştı, ölümüne kadar hizmet etti. Vefat edeceği zaman;

“—Hocam sen vefat ediyorsun, ben senden sonra ne yapayım kime gideyim?”

“—Artık bu devirde pek iyi insan kalmadı, din adamlarının ekseriyeti bozuldu ama filanca diyarda bir sevdiğim, hürmet ettiğim, adını duyduğum, beğendiğim kimse var, sen ona git!”

Hadi o diyara gitti, hadi o diyara gitti... Hatta Selmânü'l- Fârisî'nin Bursa yakınında Keşiş Dağı [Uludağ] denilen yere de geldiği söyleniyor. Dinini güzel öğrenmek için, Allah'a güzel kulluk etmek için diyar diyar gezmiş bir insandır. Ömrü de çok uzun:

عَاشَ مِائَتَيْنِ وَ خَمْسِينَ سَنَةً

(*Åşe mieteyni ve hamsîne seneten*) “250 sene yaşadı.” deniliyor. Tabii Peygamber Efendimiz'le karşılaştığı zaman zaten yaşlı bir kimse idi. Ondan sonra da ne kadar yaşadıysa?

Çok uzun yaşayanlardan, muammerînden bir kimse! “250 sene yaşadı.” diyenler var, daha fazla diyenler var. Allahu a'lem. Uzun ömürlü bir kimse idi.

تُوُفِّيَ فِي خِلَافَةِ عُثْمَانَ بِالْمَدَائِنِ سَنَةَ خَمْسٍ
و ثَلَاثِينَ

(*Tüvüffiye fî hilâfeti usmân bi'l-medâini, senete hamsin ve selâsîne*) “35 hicrî senesinde, Hz. Osman'ın halifeliği zamanında, Irak'ta, Medâin şehrinde vefat etti.” diye kaydı var.

Ebû Zerr el-Gıfârî; o da Peygamber Efendimiz'in sevdiği, iltifat ettiği bir kimse idi ve doğruyu

söylemekten sakınmazdı. Para biriktirmeyi uygun görmezdi. Müslümanların mutlaka paralarını dağıtmaları lazım diye; “Para biriktirmek olmaz!” derdi. Onun da Peygamber Efendimiz’den rivayet ettiği hadîs-i şerifler çoktur, menakıbı çoktur.

Sonra *Mikdad*, Mikdad ibn-i Amr el-Kindî’dir. Altıncı müslüman olan kimsedir. O da köle idi, sonra Esved isimli şahıs onu kendisine oğul edinmiştir, diye rivayet ediliyor. O da öyle mübarek, ilk müslümanlardan bir zattı.

Efendimiz Allah-u Teâlâ Hazretleri’nin bu dördünü sevdiğini bildirmiş. Onlar yaşadılar, âhirete göçtüler. Allah-u Teâlâ Hazretleri bizi de Rabbimiz’in rızasını kazanmak için ömrünü öyle tanzim edip, öyle çalışmak, öyle gayret etmek nimetine erdirsin...

İran’dan çık, Ürdün’e gel; Ürdün’den kalk, filan yere git; oradan Anadolu’ya, Bursa’ya gel; oradan kalk Medine-i Münevvere’ye...

Diyar diyar, hakkı aramak için eskiden ne kadar gezerlermiş.

İnsanın büyüklerin menakıblarından ibret alması lazım!

Hakkı öğrenmek için dinini öğrenmek, doğruyu bulmak, doğru insanlarla beraber olmak için eskiler ne kadar meşakkatler çekerlermiş. Bize de Allah o şevki, o gayreti ihsan eylesin... Bu büyüklerimizin şefaatlerine nail eylesin... Biz onlardan asırlarca sonra geldik, Rabbimiz cennette buluştursun, onlarla beraber olmayı nasib eylesin...

b. Cebrâil AS'ın Namaz Kılmayı Öğretmesi

Peygamber Efendimiz SAS peygamber oldu, sonra dinin emirlerini yavaş yavaş Cebrail AS ona vahiy getirerek öğretti. Abdest almayı öğretti, “Şöyle abdest alacaksınız!” dedi Namaz kılmayı öğretti, “Böyle namaz kılacaksınız!” dedi. Bu hadîs-i şerifte buyuruyor ki:⁶

نَزَلَ جِبْرِيلُ فَأَمَّنِي فَصَلَّيْتُ مَعَهُ ثُمَّ صَلَّيْتُ مَعَهُ
ثُمَّ صَلَّيْتُ مَعَهُ ثُمَّ صَلَّيْتُ مَعَهُ ثُمَّ صَلَّيْتُ مَعَهُ
ثُمَّ قَالَ بِهَذَا أُمِرْتُ

(خ.م.د.ن.ه.ح.ب.ق.ش.عن ابى مسعود)

RE. 451/8 (*Nezele cibrîlü feemmenî fesalleytü meahû, sümme salleytü meahû, sümme salleytü meahû, sümme salleytü meahû, sümme salleytü meahû, sümme kàle: Bi-hâzâ ümirte*)

(*Nezele cibrîlü*) “Cebrail AS indi. (*Feemmenî*) Bana imamlık etti.”

İmam kim? Cebrâil AS.

Cemaat kim? Peygamber Efendimiz.

Çünkü namaz kılmayı öğretecek ya; Cebrail AS imam oldu, Peygamber Efendimiz onun arkasında cemaat oldu.

⁶ Buhari, *Sahih*, c.X, s.498, no:2982; Müslim, *Sahih*, c.III, s.287, no:959; Nesei, *Sünen*, c.II, s.296, no:490; İbn-i Mace, *Sünen*, c.II, s.351, no:660; Nesei, *Sünenü'l-Kübra*, c.I, s.464, no:1483; Ebu Avane, *Müsned*, c.I, s.286, no:1000; Ebu Mes'ud el-Ensâri RA'dan.

Camiü'l-Ehadis, c.XXII, s.226, no:24735.

(*Fesalleytü meahû*) “Sonra onunla namaz kıldım. (*Sümme salleytü meahû*) Sonra yine onunla namaz kıldım. (*Sümme salleytü meahû*) Sonra yine onunla namaz kıldım. (*Sümme salleytü meahû*) Sonra yine onunla namaz kıldım. (*Sümme salleytü meahû*) Sonra yine onunla namaz kıldım.”

Beş defa... Demek ki Peygamber Efendimiz saymış günde beş defa, tekrar tekrar kılınıyor. Tabii namaz denilen şeyle ilk defa karşılaşılıyor.

(*Sümme kàle*) “Böyle beş defa kılınca, Cebrail AS buyurdu ki: (*Bi-hâzâ ümirte*) İşte böyle namaz kılmakla emrolundun!”

Cebrail AS, gösterdiği şeyin namaz olduğunu ve bunu kılması gerektiğini Peygamber Efendimiz’e bildirmiş. Efendimiz de bize böyle naklediyor. Buhârî’de, Müslim’de, Ebû Davud’da, Neseî’de mevcut olan bir hadîs-i şeriftir.

Beş vakit namaz, bizim Rabbimiz’in huzuruna çıkma şerefine erdiğimiziz, o şerefe yükseldiğimiz bir ibadet. Zamanımızda bazı insanlar zaten hiç namaz kılmıyor da, adam uzaktan bizim işimize de karışıyor! Bu zamane adamlarının işlerine akıl erdirmek mümkün değil, onları akıl terazisiyle anlamak mümkün değil, çünkü sığmaz! Sen kılmıyorsun, sana ne bizim namazımızdan? Kılmıyor, bizim namazımıza karışıyor!

“—Üç olsun, iki olsun, bir olsun... Sıralar konulsun, sandalyelere oturulsun...”

Kiliseye git! Kilisede sandalyeler var...

“—Yok, camiye konulsun!”

Yahu bizim Peygamber Efendimiz var, Kur'an'ımız var, şeriatımız, ahkâmımız var; sen nereden çıktın?

Biz namazı böyle kılarız, böyle kılmışız. Dağda da kılarız ovada da kılarız, yolda da kılarız evde de kılarız. İnsan her yerde sandalyeyi nereden bulacak?

Beyzademiz oturmaya üşeniyor: Sandalye olsunmuş!

Koy bakalım şu alnını yere bir, Allah'ın huzurunda kulluğunu bil de bir tevazuuyla eğil bakalım! Vaktimize karışır, şeklimize karışır, bin bir türlü müdahale! Başörtümüze karışır, sakalımıza karışır...

“—Vakti az olsun...”

Senin aklın ermez!

Namazı bize Allah-u Teâlâ Hazretleri emrediyor! Hangi zamanlarda emrediyor?

Bizim uyanmamız gereken, ikaz edilmemiz gereken vakitlere namaz koymuş ki, o vakitlerde biz namaza girip çıkmak sureti ile hizaya gelelim!

Sabahleyin kalkıyoruz, sabah namazı kılıyoruz. Neden?

Günün başlangıcı, güne Allah'a ibadetle başlıyorsun, secdeyle, kullukla başlıyorsun, kulluğunu hatırlıyorsun. Uykunun mahmurluğu gitti, Allah'ın kulusun, önünde eğildin, güne temiz bir şekilde iyi başladın. Her işe iyi girişmek güzel.

Öğlen vakti günün ortası oluyor, bir daha namaz kılıyorsun.

İkinci vakti, tam işlerin kızıştığı zaman, herkesin dünya çarşısında, pazarında dolaştığı zaman. Güneşin harareti biraz geçiyor, eve dönülecek, herkes alışveriş yapacak.

Her devirde böyle olmuş, gündüz daha ortalık kararmadan herkes işini bitiriyor veyahut çarşıya pazara gitmişse oradan yavaş yavaş evine, köyüne dönüyor. Alışverişini yapmış, hayvanına aldıklarını yüklemiş, yavaş yavaş dönme zamanı...

Bu telaşın arasında Rabbini unutmak yok! Gel bakalım ikinci namazına...

Bir de orada Allah hatırlatıyor, ikinci namazını kılıyorsunuz. *Salâtu'l-vusta*, orta namaz, önemli, çok önemli! Onun için bazı rivayetlerde, (*Ve'l-asri*) diye “Asra, ikinci namazına yemin etti.” buyuruluyor. Oradaki *asır*'dan murad ikinci namazıdır. Çünkü insanın dünyaya çok daldığı bir zamanda; “Dünyaya dalma, gel bakalım ahiret işine, gir bakalım Rabbinin huzuruna, secde et bakalım!” diye yine kulluğunu hatırlatıyor.

Neden ikide birde hatırlatıyor?

Akşam oluyor; gün bitti, güneş söndü, gün bitti. Karanlıklara kaldık, gece başlıyor. Kim bilir bu gece nasıl geçer? İnsan sabaha çıkar mı çıkmaz mı?

Gün doğmadan meşîme-i şebten, neler doğar!

Kim bilir! Gün daha doğmadan bu gecenin içinden ne hadiseler çıkacağı belli olmaz. Karanlık, meçhul, korkulu... Akşamın vaktinde bir daha Rabbinin huzuruna varıyorsun, Rabbine tekrar ibadet ediyorsun. Ondan sonra artık yatma vakti geliyor.

Yatıyorsun ama ya uyanırsın, ya uyanamazsın! Uyku yarı ölümdür, hâlinin ne olacağı belli olmaz! Sonra sen uyuduğun zaman müdafaasız kalırsın. Gelir bir yılan sokabilir, bir akrep sokabilir, başına bir şey düşebilir, zelzele olur, duvar üstüne yıkılır... Ne olacağı belli olmaz. Bir de o zaman;

“—Rabbim ben senin kulunum, bak senin önünde secde ediyorum, ibadetimi yapıyorum.” diye işi sağlama bağlıyorsun, öyle yatıyorsun.

Beş kritik zamanda Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin kulluğunu hatırlatıyor bize beş vakit namaz, çünkü bizim kul olduğumuzu unutmamamız lazım. Biz kul olduğumuzu unutursak iş bitti. O zaman insanlıktan çıkarız, hayvandan daha aşağı oluruz.

أُولَئِكَ كَالْأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ

(العراف: ١٧٩)

(Ülâike ke'l-en'âmü belhüm edal) “Allah'ın istemediği durumda olan insanlar hayvanlar gibidir, hatta daha şaşkındır!” (A'raf, 7/179)

Hayvanın bile yine bir hissi vardır. Biz kitaplarda okumuştuk ki, mahallenin yaramaz çocukları kaplumbağayı alıyorlar, sütçü beygirinin tekerinin geleceği yere öne koyuyorlar. Beygir,

başını eğiyor, bakıyor, kaplumbağayı görüyor, tekeri görüyor. Yana doğru gidiyor, tekeri ona ezdirtmeden geçiyor.

Hayvan diyorsun, ötekiler de insan yavrusu... Onlar, “Bakalım nasıl eziyor?” diye kaplumbağayı ezdirecekler. Ama öteki at denilen hayvan hisli, o hayvan, o kaplumbağayı arabanın tekeri altında çiğnettirmiyor. Düz gidecekken bir başını eğiyor, bakıyor; o tarafa gidiyor.

Hayvanların nice hislileri vardır! Hele at besleyenler anlatırlar. O köpeklerin nice hislileri vardır, nice sadakatlileri vardır: Sahibi ölür, sahibinin başından ayrılmaz, başında bekler. İnsan vefayı öğreniyor. Kendisine göre ne vefalı, ne bağlı, kendisine göre yine merhameti var!

Birisi, Horasan’ın büyük evliyâsından birisini evine çağırıyor:

“—Gel efendim, bizim evde akşam yemeğini beraber yiyelim!” diyor.

Evine kadar giriyorlar, kapıda;

“—Siz biraz durum, ben haber vereyim.” diyor.

İçeri giriyor çıkıyor:

“—Efendim, ben sizi çağırdım, kusura bakmayın. Evde hazırlık yokmuş, alamayacağım.” diyor.

“—Pekiye evlâdım, mahzuru yok.” diyor, dönüyor. Arkasından yine geliyor.

“—Efendim, hadi buyurun bize gidelim, olacakmış.” diyor. Yine kapıya kadar geliyorlar, yine;

“—Bir içeri gireyim, sorayım.” diyor, yine “Olmayacak.” diyor.

“—Peki, ” diyor, yine dönüyor.

Yine gidiyor, yine geliyor... Çok geliyor gidiyor, geliyor gidiyor. Ondan sonra da her seferinde hiç kızmadan “Peki evladım!” diyor, dönüyor.

Hani insan sinirle;

“—Yahu geçen sefer de çağırdın, insaf, ben senin maskaran mıyım, oyuncağın mıyım?” filan deyiverir.

Hiç sinirlenmiyor, “Peki evlâdım.” diyor, dönüyor.

Adam elini bırakıp ayağına kapanıyor:

“—Efendim ben sizi denemek için böyle yaptım. Bakalım, hakikaten büyük bir zât mısınız diye denemek için yaptım. Affedin beni, kusurumu bağışlayın. Elinizi bırakayım, ayağınızı öpeyim...” filan deyince;

“—Evlâdım, bu bizim yaptığımız nedir ki? Bu bizim yaptığımızı Horasan’ın köpekleri de yapar. ‘Gel kuçu kuçu!’ dersin gelir, ‘Hoş!’ dersin gider! Mühim bir şey değil ki köpeğin bile yapabildiği bir şey!” diyor.

Ne kadar güzel bir cevap! Demek ki insan kâmil olunca, daha neler yapacak.

Allah bizi insanî kemâlâta vâsıl eylesin... Ham gelip, ekşi turşukalıp, ondan sonra kütük gibi gitmek ne kadar fena! Rabbimiz, sevdiği iyi bir kul olarak yaşamayı, razı olduğu bir kul olarak hayatımızı tamamlamayı nasib eylesin...

Eski hâkimlerden bir tanesi bakmış, karşıdan boylu poslu, yakışıklı bir delikanlı geliyor. Hayran kalmış:

“—Allah Allah, Allah neler yaratıyor. Ne güzel yakışıklı bir delikanlı, yüzü ay gibi pırıl pırıl, levent gibi...” diye düşünmüş.

Yanına yanaşmış, adını sormuş, ekşi cevap vermiş. Bir şey daha sormuş, biraz daha ekşi turşu cevap vermiş. Diyor ki:

إِنَاءُ الذَّهَبِ وَفِيهِ حَلٌّ

(*Inâü’z-zehebi, ve fîhi hallün*) “Altından bir kap ama içinde sirke var!”

Sirke, ekşi. Dış tarafı altın ama içi sirke; öyle olmayalım! Millet hep dışını süslüyor:

“—Beymen’den giyineceğim, İGS’den giyineceğim, pantolonumun ütüsü jilet gibi olacak, ayakkabımın boyasında saç taranacak, sinekler yüzüme konduğu zaman cız aşağı kayacak...”

Pekiyi, içinden ne haber?

Daha bir kedi kadar olamamışsın, bir köpek kadar, bir at kadar olamamışsın! İnsan bazı hayvanların bazı güzel sıfatlarından ibret almalı...

Eski büyüklerden birisinin torunu dedesinin yanına oturmuş. Dedesi evliyâullahtan, o da küçük; oraya oturmuş. İçeriye bir adam girince;

“—Aa, dede domuz geldi!”

“—Sus evlâdım... “

Biraz sonra, bir başka adam giriyor:

“—Aa, dede köpek geldi...”

“—Sus evlâdım... “

Sonunda evdekilere seslenmiş:

“—Şunun eline biraz ekmek verin; herkesin içinde biraz ekmek yesin, gözünün perdesi kapansın!”

Perdesi açılmış, insanların huylarının, siretlerinin durumuna göre görüyor. Çünkü bazı insanlarda, her hayvanın şekli, bir kötü huyun remzidir. Domuz şehvetin sembolüdür, köpek bilmem şunun sembolüdür, kaplan yırtıcılığın sembolüdür filan. Her bir şey öyle; o siretini görüyor.

“—Hadi şuna dışarıda ekmek yedirin...”

Herkes görünce tabii günah olacak, göz hakkı geçecek. O zaman çocuğun gözündeki o basiret kapanacak, göze perde inecek.

İnsan Rabbini unutursa, hayvandan beter olur dedik, bu sözleri açtık. Rabbini unutmamak nasıl olur?

“—Allah’ı unutmayın! Ey insanlar! Allah’a kul olduğunuzu unutmayın, her zaman uyanık olun!”

Pekiye nasıl uyanık olacağız?

Bir tavsiye var, bir de o tavsiyeyi yerine getirmek için çare var.

Meselâ:

“—Sıhhatinizi muhafaza edin!” Nasıl sıhhatli olacağız?

“—Efendim her biriniz Şu işi yapın!” Nasıl yapacağız?

Bir Şeyi tavsiye etmek mühim değil, tavsiye edersen de onu yapmanın yolu nasıl olacak, onu da söylemek lazım. Bizim İslâm dinimiz hangi ahlk tavsiyeyi tavsiye etmiŐse, onun pratik çaresini, reçetesini de vermiŐtir. Şöyle yap, bak kendiliğinden olacak, nasıl olduğunu anlayacaksın.

Sıhhatli mi olmak istiyorsun? Oruç tut, sıhhatli olursun; pratiği var.

Rabbini unutmamak mı istiyorsun? Beş vakit namazını kıl, günde beş defa kritik zamanda hatırlarsın.

Allah’ın sevdiği güzel sıfatlara nail olmak, dünya ve âhiretin hayırlarına mı ermek istiyorsun; cömert ol, zektını ver, sadakanı ver. Sen merhamet ettik Allah senin içine merhamet verir, sana da merhamet olunur.

Her Şeyin bir pratiği var.

Başka insanlara acıyın, yardım edin!

“—Ne kadar yardım edeceğim, bir kuruŐ mu, beş kuruŐ mu?”

Zenginler parasının kırkta birini versin, devesinin beŐte birini versin, koyununun kırkta birini versin. İslâm nisbet getiriyor, her Şeyi pratik bir çareye bağlıyor.

Allah’ı unutmanın çaresi de namazdır. İnsan günde beş önemli vakitte Rabbinin huzuruna çıktıkça, çıktıkça, güzel kılarsa rif olur.

İşbu dinin direğidir bu namaz

Mü'min olanlar anı elden komaz

Bu dinin direği namazdır!

“—Allah Allah, yatıp kalkmak dinin direği nasıl oluyor?”

Sen anlamıyorsun, anla o zaman! Onun zevkine vardığın zaman, tadına doyum olmaz, ayrılmak istemez. Adam camiye gelir, camiden çıkarken: “Acaba bundan sonraki namaz vakti çabuk gelecek mi?” diye düşünür. Canı onu ister, camiden çıkmak istemez.

الْمُؤْمِنُ فِي الْمَسْجِدِ كَالسَّمَكِ فِي الْمَاءِ
وَالْمُنَافِقُ فِي الْمَسْجِدِ كَالطَّيْرِ فِي الْقَفْصِ

(*El-mü'minü fi'l-mescidi ke's-semeki fi'l-mâi, ve'l-münâfiku fi'l-mescidi ke't-tayri fi'l-kafes*) “Mescidin içinde ihlâslı müslüman suyun içinde balık gibidir. Keyfi yerine gelir, balığın suyun içinde keyfi yerine gelir. “

Münafık nasıldır?

“—Münafık da kafesteki kuş gibidir.”

Münafık mescidde, nasılsa kafesin içine girmiş, kısılmış; “Aman kapısı açılrsa da pırr bir uçsam...” diyen kuş gibidir.

İmam, *Es-selâmu aleyküm* dediği zaman, ikinci selamı kendisi daha evvel yapıyor, pabucu alıyor, gidiyor. İçeride durmaya dayanamıyor.

Eski âriflerden bir tanesi eski devirlerde kölelik vs. daha çok oluyordu demek ki, köle olmuş. Veyahut köle iken ârif olmuş, çünkü meşakkatler insanı yetiştirir. Bu zevk ü sefânın içinde, atlas döşeklerin içinde, saltanatta, tantanada Rab bulunmaz da; meşakkatlerle, sıkıntılarla, mihnetlerle, sabırlarla Allah-u Teâlâ bulunur.

Köle ârifmiş, efendi de gafilmış. Köle ile efendi beraber gidiyorlar, efendinin koca göbeği; köle de yanında gidiyor, ezan okunmuş. Efendisine dönmüş demiş ki:

“—Efendi, müsaade eder misin, ezan okundu; şurada namazımı kılabilir miyim?”

“—Kıl, kıl gel!” demiş efendisi.

Köle içeri girmiş. Tabii sünnet var, farz var, farzdan sonra belki bir sünnet var. Dışarıda adam koca göbeğiyle bir öyle gidiyor bir öyle gidiyor. Bir gidiyor bir geliyor, bir gidiyor bir geliyor, canı sıkılmış. Kapıdan seslenmiş:

“—Hey! Seni kim tutuyor burada, çıksana dışarıya! Daha ne duruyorsun, namaz kıl diye izin verdik, hâlâ içeridesin, seni kim tutuyor?” deyince, köle oradan cevap vermiş:

“—Efendim, seni içeri sokmayan, beni de dışarı bırakmıyor!” demiş.

Allah o şevki o aşkı verirse, insan dışarı çıkmak istemez. Rabbine daima ibadette olur, niyazda olur.

Peygamber SAS Efendimiz namaz hakkında ne buyurdu:⁷

قُرَّةُ عَيْنِي فِي الصَّلَاةِ

(حم. ن. عن أنس)

(*Kurretü aynî fi's-salâh*) “Benim gözümün serinliği namazdadır. Ben namaz kıldığıım zaman şenleniyorum, zevk ü sefâya eriyorum.” diyor.

Çünkü insan Rabbinin huzuruna çıkıyor. Anlayabilene nemutlu! O lezzeti idrak edebilene ne mutlu!

İnsan ahirette ilk önce namazdan sorulacak:

“—Beş vakit namazı kıldın mı?”

Onu yapabildiyse ondan sonra öteki hesaplar kolay gelecek. Onun için namaza dikkat edelim. Bu namaz bizim dışarıdan gördüğümüz gibi basit bir ibadet değildir. Dört başı mâmur, çok esrara sahip, çok esrarlı bir ibadettir. Esrarını anlamaya, lezzetini almaya çalışalım!

Senin kulağın şu havada benim sözümden gayrı hiçbir şey duymuyor ama buraya bir cihaz getirdiğimiz zaman, Londra radyosunu dinliyorsun, Kahire radyosunu, Ankara

⁷ Neseî, *Sünen*, c.VII, s.61, no:3939; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.128, no:12315; Hâkim, *Müstedrek*, c.II, s.174, no:2676; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.V, s.241, no:5203; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.VI, s.199, no:3482; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VII, s.78, no:13232; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V, s.280, no:8887; Ebû Avâne, *Müsned*, c.III, s.14, no:4020, 4021; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.317, no:6879; İbn-i Asâkir, *Mu'cem*, c.I, s.89, no:159; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.143, no:2733; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

radyosunu dinliyorsun! Havada dalgalar var, bir şeyler var, senin kulağın almıyor, radyonun kulağı alıyor! Olan her şeyi sen alamıyorsun, dikkat et de almaya çalış! Yoksa alanlar almış, bilenler söylüyorlar, biliyorlar.

c. Kur'an-ı Kerim Yedi Kıraat Üzere İndi

Abdullah ibn-i Mes'ûd RA'dan, ki müfessirlerin piri, sahâbe-i güzînden bir zât-ı muhteremdir. Allah-u Teâlâ Hazretleri şefaatine nail eylesin. Rivayet ediyor ki, Peygamber SAS Efendimiz şöyle buyurdu:⁸

نَزَلَ الْكِتَابُ الْأَوَّلُ مِنْ بَابٍ وَاحِدٍ عَلَى حَرْفٍ
وَاحِدٍ وَنَزَلَ الْقُرْآنُ مِنْ سَبْعَةِ أَبْوَابٍ عَلَى سَبْعَةِ
أَحْرَفٍ زَاجِرًا وَآمِرًا وَحَلَالًا وَحَرَامًا
وَمُحْكَمًا وَمُتَشَابِهًا وَأَمْثَالًا فَأَحِلُّوا حَلَالَهُ
وَحَرَّمُوا حَرَامَهُ وَافْعَلُوا مَا أَمَرْتُمْ بِهِ وَانْتَهُوا
عَمَّا نَهَيْتُمْ عَنْهُ وَاعْتَبِرُوا بِأَمْثَالِهِ وَاعْمَلُوا
بِمُحْكَمِهِ وَآمِنُوا بِمُتَشَابِهِهِ وَقُولُوا
أَمَّا بِهِ كُلُّ مَنْ عِنْدَ رَبِّنَا

(ك. عن ابن مسعود)

⁸ Hâkim, *Müstedrek*, c.I, s.739, no:2031; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Kenzü'l-Ummal, c.I, s.530, no:2371; *Camiü'l-Ehadis*, c.XXII, s.224, no:24732.

RE. 451/9 (*Nezele'l-kitâbü'l-evvelü min bâbin vâhidin, alâ harfin vâhidin, ve nezele'l-kur'ânü min seb'ati ebvâbin, alâ seb'ati ahrufin zâciran ve âmiran, ve helâlen ve harâmen, ve muhkemen ve müteşâbihen ve emsâlen; feahillû halâlehû, ve harrimû harâmehû, ve'f'alû mâ ümirtüm bihî, ve'ntehû ammâ nühtüm anhü, va'tebirû bi-emsâlihi, va'melû bi-muhkemihî, ve âminû bi-müteşâbihihî, ve külû amennâ bihî küllü min indi rabbinâ.*)

(*Nezele'l-kitâbü'l-evvelü*) “Evvelki kitap indi.” diyor. Ama buradaki kitap cins için, daha önce Allah tarafından indirilmiş olan semavî kitaplar cinsleri indirildi.

Nasıl bir şekilde indirildi?

(*Min bâbin vâhidin*) “Tek bir dil ile, tek bir lugat ile ve bir çeşit olarak indirildi. (*Alâ harfin vâhidin*) Bundan evvelki kitapların hepsi bir çeşit kıraat üzere, bir üslup üzere indirildi.”

Hangileridir? Zebur’dur, Tevrat’tır, İncil’dir, diğer peygamberlere indirilmiş olan suhuftur vs. Onlar tek tip olarak indirildi ama Peygamber Efendimiz’e nazil olan, bizim okumakla şeref bulduğumuz Kur’ân-ı Kerîm nasıl indirildi?

(*Ve nezele'l-kur'ânü min seb'ati ebvâbin*) “Yedi kapıdan indirildi.” Yedi koldan, yedi neviden, ahkâmın yedi cinsinden indirildi. (*Alâ seb'ati ahrufin*) “Yedi kıraat üzere, yedi üslup üzere indirildi.” buyurdu Peygamber Efendimiz.

Bunların tahsili olmak üzere de buyurdu ki:

(*Zâciran ve âmiran*) “Zecredip engelleyici hükümleri ihtiva edici olarak veyahut şunu şunu, şu hayırları yapın!” diye emredici hükümler olarak!”

Kur’an’ın; yalan söyleme, haram yeme, zina etme vs. gibi zecredici, engelleyici, yapmayın deyici bazı emirleri var. Kur’ân-ı Kerîm’in yapın diye teşvik edici; namaz kılın, zekât verin, şöyle şöyle yapın gibi bazı emirleri var.

Sonra: (*Helâlen ve harâmen*) “Helalleri ve haramları bildirici; (*muhkemen*) mânası okuyan kimseye hemen anlaşılın, mânası sarahatle kavranabilen; (*ve müteşâbihen*) okuyanların kavrayamadıkları, esrarına eremedikleri, ancak bazı Allah’ın yüksek kullarının anlayabildikleri hükümler.”

(*Ve emsâlen*) “Bir de kıssalar, eski ümmetlerden ibretler olarak Kur’ân-ı Kerîm indirildi. “

Bunları böyle sıraladıktan sonra Efendimiz müslümanların her bir cins, çeşit ayetlere karşı nasıl bir tavır takınması gerektiğini şöyle belirtiyor:

(*Feahillû halâlehû*) “Kur’an’ın helâllerini helâl belleyin, başınızın üstüne alın, helâllerini yiyin, için, yapın! (*Ve harrimû harâmehû*) Haram dediği şeyleri de haram belleyin, itiraz etmeyin, yan çizmeyin, onlara düşmeyin!”

“—İçki yasak!” demiş, tamam artık bitti.

“—Efendim söyleydi de böyleydi de, alkol oranı %3’tü de %5’ti de, içindeki miktar azdı da...”

Tamam, haram, bitti.

“—Efendim faiz Peygamber Efendimiz’in zamanında faiz değildi de adı ribâ idi de, şu miktardaydı da...”

Yahu bırak bu lafları, haramsa haram, helâlse helâl, bitti. Haramını haram bil, helâlini helâl bil! Helâlinin işle, yap, istifade et; haramından kaçın, çekin, oradan uzak dur.

(*Vef’alû mâ ümirtüm bihî*) “Kur’ân-ı Kerîm’de size ne emrolunursa onları tutun! (*Ventehû ammâ nühîtüm anhü*) Yasaklanmış olan şeylerden de elinizi çekin, oradan kesilin, o tarafa gitmeyi bırakın!”

(*Va’tebirû bi-emsâlihi*) “İçindeki ibretli kıssalardan da ibretinizi alın! (*Va’melû bi-muhkemihî*) Muhkem ayetleri ile amel edersiniz, edin! (*Ve âminû bi-müteşâbihihî*) Müteşâbih olan âyetlerine iman edin!”

(*Ve kûlû: Âmennâ bihî küllü min indi rabbînâ*) “Biz buna inandık, bütün bu ayetler muhkemi, müteşâbihi hepsi Rabbimizin indindedir, Rabbimizin hikmeti kim bilir nedir.” deyin! Aklınızın ermediğine iman edip, karıştırmadan ileri geri konuşmayın!”

d. Muhkem ve Müteşâbih Ayetler

Çünkü Kur’ân-ı Kerîm’de Âl-i İmrân sûresinin başında Allah-u Teâlâ Hazretleri buyuruyor ki:

هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ مِنْهُ آيَاتٌ
مُحْكَمَاتٌ هُنَّ أُمُّ الْكِتَابِ وَأُخْرُ مُتَشَابِهَاتٌ فَأَمَّا
الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ زَيْغٌ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَابَهَ مِنْهُ
ابْتِغَاءَ الْفِتْنَةِ وَابْتِغَاءَ تَأْوِيلِهِ وَمَا يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ
إِلَّا اللَّهُ وَالرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ يَقُولُونَ آمَنَّا بِهِ كُلٌّ
مِنْ عِنْدِ رَبِّنَا وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ

(آل عمران: ٧)

(*Hüve'llezî enzele aleyke'l-kitâbe*) “Ey Resûlüm! Senin üzerine Kur'an'ı, o Kitab-ı Hakîm'i nâzil eyleyen oAllah'tır. (*Minhü âyâtün muhkemâtün*) Bu Kur'an'ın âyetlerinin bir kısmı muhkem âyetlerdir, kale gibi sağlam, mânası aşikâr, okuyan hiç başka bir yere kaçamaz, besbellidir; onu tutacak! (*Hünne ümmü'l-kitâbi*) Onlar kitabın anasıdır, özüdür, aslıdır.

(*Ve üharu müteşâbihât*) “Bir kısmı da böyle herkesin kafasının anlayamayacağı, esrârengiz, mânâsı kapalı, örtülü, şifreli müteşâbih âyetlerdir.” (Al-i İmran, 3/7)

“—Acaba şöyle mi ki yoksa böyle mi, ne demek istiyor ki, pek de anlaşılmadı, anlayamadık...” diye çok insanların mânâsına eremedikleri cinstendir.

(*Feemme'llezîne fî kulûbihim zeyğun*) “Kalbinde eğrilik, bozukluk, nifak, küfür, şirk olan; kötü huy, bozuk niyet olan kimseler; (*feyettebiüne mâ teşâbehe minhü*) giderler,

müteşâbih ayetler üzerine takılırlar, onlar hakkında ileri geri konuşurlar.”

(İbtîğâe'l-fitneti ve'btîğâe te'vîlihî) “Fitne çıkarmak için tevilini yapmaya çalışarak, eğip bükmeyle çalışarak onların üstünde dururlar. *(Vemâ ya'lemu te'vîlehû illa'llâh)* Halbuki onun tevilini, ancak onu indiren Allah-u Teâlâ Hazretleri bilir!”

O kulların eğri büğrü izahları onu izah etmeye yetmez ve yaptıkları doğru olmaz. Ama hakiki ilim sahipleri ne derler?

(Ve'r-râsîhûne fi'l-ilmî) “İlimde rûsuh peyda etmiş, sağlamlaşmış, istikrar bulmuş, olgun, alim kimseler de derler ki: *(Amennâ bihî küllün min indi rabbinâ)* “Biz buna inandık, hepsi Rabbimiz'in indinden gelmiş ayetlerdir.”

“—Ola ki bunu benim anlamam mümkün değildir. Belki benden on asır sonra gelecek müslümanlara hitap eden esrarı vardır, belki yirmi asır sonra gelecek müslümanlara hitap eden esrarı vardır, anlamazsam anlamayayım. O da Rabbimin âyetidir, inandım, hepsi Rabbimiz'in indindedir...” der, edebini takınır, ileri geri konuşmaz.

(Ve mâ yezzekkeru illâ ulü'l-elbâb) [Bu inceliği ancak aklîselim sahipleri düşünüp anlar.] (Al-İmran, 3/7)

Kalbinde fitne fesat eğrilik olanlar insanları şaşırtmak, fitne çıkartmak için gelirler oraya parmak dolarlar.

Kur'ân-ı Kerîm'de buyuruluyor ki:

وَاعْبُدْ رَبَّكَ حَتَّىٰ يَأْتِيَكَ الْيَقِينُ

(الحجر: ٩٩)

(*Va'bud rabbeke hattâ ye'tiyeke'l-yakîn*) “Ey Rasûlüm, sana yakîn gelinceye kadar Rabbine ibadete devam et!” (Hicr, 15/99)

Yakîn ne demek? Bir mânası, şek ve tereddüt olmayan iman demek.

“—*Yakînen* biliyorum ki, bu işi Ahmet yaptı.”

Yani, hiç şeksiz şüphesiz biliyorum ki bu işi Ahmet yaptı.

İlme'l-yakin, ayne'l-yakîn, hakke'l-yakîn diyoruz. O yakîn Türkçe yakın demek değil, Arapça yakîn.

Yakîn, iman ama nasıl iman? Şeksiz şüphesiz, sapasağlam tereddütsüz iman demek.

“—Bir kelimedede birkaç mâna olur mu?” Niye olmasın? Her dilde var!

Türkçe'de “çay” ne demek?

Bir ot vardır, bunu kaynamış suyun içine koyarsın demlenir, kırmızı suyu çıkar, onu dökersin bardağa; şekerli, şekersiz, kıtlama içersin. İşte bu çay, bir mânası bu.

Bir başka mânası yok mu?

Var, büyük akarsulara da çay denir: Akçay, Kocaçay... O da çay! Bu çayla, içilen çayın alâkası var mı?

Yok, başka başka mânaya geliyor. İşte bunun gibi.

“–Yüz” ne demek?

Bir “surat, çehre” demek; bir de 99’dan sonra gelen rakam demek: 98, 99, 100.

“–Bin” ne demek?

“–999’dan sonra gelen rakam” demek, bir de emir, “Şu hayvanın üstüne bin!” filan... Demek ki bir kelime birkaç mânaya gelebiliyormuş.

Arapça’da da yakîn ne mânaya gelir?

“–Kuvvetli inanç, tereddütsüz iman” mânasına gelir.

Ölmeyeceğine hiç kimsenin tereddüdü var mı? Sen sağ kalacak mısın?

“–Olur mu hocam, peygamberler sağ kalmamış, herkes göçmüş gitmiş, herkes ölecek...”

Herkes mi ölecek?

“–Elbette ölecek!”

Nereden biliyorsun?

“–Gelenlerin hepsi gitmiş.”

Bugün de etrafımda ha bire ölenler oluyor. Şairin dediği gibi:

Halkı bostan edinmiştir

Dilediğin üzer ölüm

“Ölüm, halkı bostan tarlası edinmiş. Geliyor, olanı koparıp götürüyor.” Ölüm, koparıp koparıp her gün bazılarını aramızdan alıp alıp gidiyor. Herkes ölecek.

“–Bu tereddütsüz kat’i bir gerçek mi?”

Kat'i gerçek, işte Araplar buna “yakîn” diyorlar. Ölüme de yakîn diyorlar, çünkü muhakkak geleceğinden dolayı ona da yakîn diyorlar.

Bu âyet-i kerîmede yakîn ne demek?

“—Ölüm” demek.

وَأَعْبُدْ رَبَّكَ حَتَّىٰ يَأْتِيَكَ الْيَقِينُ

(الحجر: ٩٩)

(*Va'bud rabbeke hattâ ye'tiyeke'l-yakîn*) “Ey Rasûlüm, sana ölüm gelinceye kadar hiç ibadetten geri durma, vazifende tembellik gösterme, emaneti asıl yerine teslim edinceye kadar kulluk vazifene devam et!” (Hicr, 15/99) demek.

Bazıları diline doluyor, parmağını takıyor oraya demek istiyor ki:

“—İnsan kuvvetli imana sahip oluncaya kadar ibadet etsin!

Ondan sonra etmeyebilir, olgunlaşınca etmeyebilir!”

Seni zındık seni! Seni mülhîd seni! Peygamber Efendimiz'den daha olgun insan var mıydı?

“—Yoktu hocam... “

Peygamber Efendimiz ta ömrünün âhîrine kadar çok hastalandığı zaman iki koluna sahabeden iki kişi girerek gelip de mescidde Ebû Bekr-i Sıddîk Efendimiz'i imam yapıp arkasında namaz kıldı mı, kılmadı mı?

“—Kıldı hocam... “

İnsanların en olgunu o değil miydi, yakîni en kuvvetli olan Peygamber Efendimiz değil miydi?

“—Oydu. “

Ne diye öyleyse eğri büğrü laf söyleyip duruyorsun! Sonra aptala bak ki oradan yalanı ve fesadı meydana çıkıyor. Namazı sevmiyor da bir zaman sonra kurtulacak yük gibi görüyor. Namaz öyle değil ki! Namaz tatlıların tatlısı! Zevkine varamadığını bu sözüyle meydana çıkartıyor.

Şecaat arz ederken merd-i Kıptî sirkatin söyler

“—Çingene delikanlısı maceralarını anlatırken, etrafa böbürlenirken şunu şöyle çaldım bunu böyle çaldım diye söyler.”

Onun işi o, Koca Ragıp Paşa öyle diyor:

Meyan-ı güft ü gûda bed-meniş îhâm eder kubhun;

Şecaat arz ederken merd-i kıptî sirkatin söyler.

[Mayası bozuk olanlar, söz esnasında farkında olmadan kabahatlerini îma ederler. Nitekim çingene delikanlısı de kahramanlığını anlatmak için hırsızlıklarını örnek verir.]

Halbuki sirkat, hırsızlık onun için övünülecek bir şey değil!

Kur’ân-ı Kerîm’in muhkemini muhkem biliriz, müteşabihini müteşabih biliriz. Aklımızın ermediği şeye karışmayız, “Hepsi Rabbimizin indindedir.” deriz, imanımızı fesada uğratmayız, kendimizi tehlikeye sokmayız. Böyle tehlikeli yollara girenlere de iltifat etmeyiz.

Her mal, her ma'rifet iltifata tabidir. Her meta' müşteriye bağlıdır, müşteri çok olursa meta' çoğalır. Sen yalana dolana müşteri olursan, memlekette yalancı çoğalır. Cehalete müşteri olursan cehalet çoğalır, fanteziye, uydurmaya müşteri olursan onu yapan insanlar çoğalır. Videoteybe müşteri olursan iki adımda bir videoteyp dükkânları açılır. Müstehcen resme sen müşteri olursan, müstehcen neşriyat çoğalır.

Türkiye'nin ölçüsü satılan malların çokluğu ile ölçülür. Hangi şey daha çok satılıyor?

“—Hocam utanıyorum söylemeye ama şu daha çok satılıyor. “

Türkiye'nin ahalişi bozuluyor, bozulduğunun alâmeti. Müslümanın mahallesinde salyangoz satılsa kimse alır mı?

Almaz, salyangozlar ölür gider. Fransız mahallesinde satılsa kapışılır, biraz da ucuz verdi mi iki dakika içinde kapışılır. Ama müslüman mahallesinde salyangoz satılmaz.

Satılıyorsa ne demek?

Müslümanlar Fransızlaşmış demek, imanlılar imansızlaşmış demek! Onun için mes'uliyetini bil! Bir şeyi alırken bile bir mes'uliyet yükleniyorsun. Parayı veriyorsun, alıyorsun; vebali yükleniyorsun, destek oluyorsun. “Hadi yap, tepemize çık!” diye sen omuz veriyorsun. O da geliyor tepene kuruluyor.

e. Peygamber SAS Efendimiz'in Heybeti

Peygamber SAS Efendimiz buyurdu ki:⁹

نُصِرْتُ بِالرُّعْبِ وَأُعْطِيتُ الْخَزَائِنَ وَخُيِّرْتُ بَيْنَ
أَنْ أَبْقَى حَتَّى أَرَى مَا يُفْتَحُ بِهِ عَلَى أُمَّتِي وَبَيْنَ
التَّعْجِيلِ فَاخْتَرْتُ التَّعْجِيلَ

(ق. عن طاوس مرسلًا)

RE. 452/3 (*Nusirtü bi'r-ru'bi, ve u'tîtü'l-hazâine, ve huyyirtü beyne en übkà, hattâ erâ mâ yüftehu bihî alâ ümmetî, ve beyne't-ta'cîli. fahtertü't-ta'cîle.*)

(*Nusirtü bi'r-ru'bi*) “Ben korku ile takviye olundum, Allah korku ile bana yardım etti.” O ne demek?

Peygamber Efendimiz'in heybeti, korkusu düşmanının yüreğini titretirdi.

Ne kadar mesafeden?

Bir aylık mesafeden! Bir ay yol yürünerek varılan mesafede bir düşman olsa, Peygamber Efendimiz'in heybetinden, kokusundan ödü patlardı, uykusu kaçardı. Peygamber Efendimiz geliyor, deyince oradakinin dizinin bağı çözülmüdü. Allah Peygamber Efendimiz'e öyle bir saygı, öyle bir heybet vermişti. Düşmanı yanına yanaşamazdı. Uzaktaki, bir aylık mesafedeki düşmanın da ödü patlayacak derecede olurdu.

⁹ Beyhaki, *Sünenü'l-Kübra*, c.VII, s.48, no:13097; Tâvus Rh.A'ten.

Kenzü'l-Ummal, c.XI, s.441, no:32073; *Camii'l-Ehadis*, c.XXII, s.234, no:24754.

Peygamber Efendimiz diyor ki:

(*Nusirtü bi'r-ru'bi*) “Korku ile bana nusret olundu. Düşmanımın kalbine korku vermek sureti ile, Allah beni heybetlendirdi, kuvvetlendirdi, takviye etti.” demek.

(*Ve u'tîtü'l-hazâine*) “Hazineler bana verildi. “

Ne verildi? Peygamber Efendimiz'e dünyanın ve âhiretin hazineleri arz olundu. İsteseydi yeryüzündeki altınları, gümüşleri, elmas madenlerini gösterirdi. Cebrail AS geldi Peygamber Efendimiz'e, dedi ki;

“—İstersen Rabbim Teâlâ şu çevrende gördüğün dağları altın yapacak yâ Rasûlallah, altın olsun mu?”

“—Hayır, istemem!” dedi.

Hükümdarlık isteseydi, Allah-u Teâlâ Hazretleri onu Süleyman AS gibi hükümdar bir peygamber yapacaktı. Hayır, istemedi. Hasır üstünde yattı, aç kaldı, karnına taş bağladı, eline gelen milyonları, milyarları bir anda dağıttı. Hasırın üstüne parayı yığıdı, akşama kalmadan dağıttı. Verdiği zaman sürülerle verdi, ertesi güne bir şey bırakmadı, para biriktirmedi, dünya metâına, rahatına meyletmedi.

Olmadığından mı?

Hayır, her şeyi yapabilirdi. İsterse Kisralar, Kayzerler gibi saraylarda yaşayabilirdi! Peygamber Efendimiz tercih etmedi. Hasırda yatardı, hasır yanağına iz yapardı.

Bir keresinde ensardan birisi bir güzel döşek getirdi, Kadınlardan bir tanesi Rasûlullah Efendimiz rahat etsin diye rahat, güzel, yumuşak bir döşek getirdi. Peygamber Efendimiz'in altına serdiler. O gece Peygamber Efendimiz, o döşegin rahatlığı içinde uyudu, teheccüd namazına kalkamadı. Demek ki mübarek yorulmuş, o yorgunluktan yatak da rahat olduğundan, teheccüd namazına kalkamadı. Ertesi gün dedi ki:

“—Bunu kaldırın, götürün!”

Geleni gönderdi. Tutmazdı, isteseydi tutardı, istemediği için tutmadı.

Allahu Teâlâ Hazretleri ona tam ümmet olmayı nasip etsin... İşimize gelende ümmet ol, işine gelmeyende kulağının arkasına at, kulağını tıka; olmaz.

Sonra, (*ve huyyirtü*) “Bana muhayyerlik sunuldu:

‘—Ey Rasûlüm, muhayyersin, nasıl istersen onu tercih et bakayım. Ya şunu ya şunu tercih et, sana bırakıyorum.’ denildi.” diyor.

Hangi iki şey arasında tercih hakkı verilmiş?

(*Beyne en übkà*) “Yaşayayım, ömrüm uzun olsun, pir olayım, çok yaşayayım. (*Hattâ erâ mâ yüftehu bihî alâ ümmeti*) Ümmetime açılacak olan imkânları, ümmetimin fethedeceği diyarları, sahip olacakları mevkileri makamları, izzetleri görmeyi bana Allah teklif etti.”

Bir, “Ey Rasûlüm, istersen senin ömrünü uzatayım, ümmetinin ne kadar büyüdüğünü gör.

Bak ne diyarları alacaklar, mağribden maşrıka, koca âlem senin ümmetinin olacak. Denizler İslâm sesiyle çalkalanacak. İslâm, denizlerin üzerinden öbür diyarlara aşacak. İstersen onu göstereyim.” diye; bir de Peygamber Efendimiz çarçabuk acele ahirete göçmek arasında muhayyer bırakıldı.

“—Buyur, hangisini tercih edersen et!” denildi.

O zaman Peygamber SAS Efendimiz ta’cili tercih etti:

“—Yâ Rabbi! İstemem, çarçabuk huzuruna geleyim!” dedi.

Biz de yeryüzüne pençelerimizle yapışmışız, öyle sımsıkı tutmuşuz ki, bacağımızdan sürükleseler, tırnaklarımız toprakta kalsa gitmek istemiyoruz. Öyle dünya hırsı, dünya sevgisi, dünya muhabbeti, dünya alâkaları, tûl-i emel sarmış!

Nerede peygamberlik ahlâkı, nerede bizim hâlimiz!

Şimdi kese savaşı var!

Ne savaşı var? Kese, cüzdân savaşı var, başka bir şey savaşı değil! Öbür taraf kesenin ağzını açıyor, gür gür gür paralar şer sanayine, şer üretme sanayiine, kötülük üretme sanayine paralar oluk gibi gürül gürül akıyor. Şer tesisleri, koca koca fabrika gibi, baca gibi, gece gündüz şerrin çarkları çalışıyor. Öbür taraftan yığın yığın şer çıkıyor, zehir zemberek çıkıyor. Haydi; bütün İslâm ülkelerine yayılıyor, bütün millet

hasta! Hakiki İslâmlıkla alâkası pamuk ipliğiyle kalmış, öldü ölecek. Doktorlar başında, ölümünü bekliyor gibi. Çünkü şer cihazları çalışıyor.

Hayır cihazları?

Hayrın cihazı yok! Bir tarafta traktörle tarla sürerken öbür tarafta belle, kara sabanla ziraat yapar gibi hayrın cihazları daköhne, hayrın cihazları da zayıf! Bir gazetemiz yok, bir şaşaalı eğitim müessesemiz, bir müstakil üniversitemiz yok... Avrupa'da her şehirde kilisenin kaç tane üniversitesi var, fakültesi var. Papazlar idare ediyor. Bizim hiç öyle bir şeyimiz yok!

Kanun çıkmış, devlet müsaade etmiş ki, istesek fakülte kurabileceğiz! Çünkü devlet her yere yetişemiyor, kanun çıkmış. Verin parayı kurayım!

Para sizin elinizde dursun, benim elime gelmesin ama siz müesseseyi kurun; hocalar benden, profesörler benden! 300 tane, 500 tane, kaç tane hoca isterseniz getireceğim! Hadi cemaat kurun! Bir müessesemiz yok! Çocuklarımızın 200-300 bini üniversiteye giriyor, ötekisi boynunu büküyor. İçinde bizim nice kıymetli kardeşlerimiz var, okutamıyoruz. Kur'an öğretecek müessesemiz

yok, hadis öğretecek müessesemiz yok!

“—Hocam, imam-hatip okulları var ya?”

Hadi git İmam-hatip okuluna! İmam-hatip okuluna şu cemaatten kaç kişi gidebilir?

Gidemez! Özel müesseselerimiz yok, halkı eğitecek müesseselerimiz yok! Keseni aç, İslâm'ın uğruna paraları sarf et, cici cici, pırıl

pırıl müesseseleri kur! Harıl harıl onlar da hayır üretsinler, ipek üretsinler, nazlı nazenin, güzel şeyler üretsinler, memleket gül gülistan olsun!

Şer üretile üretile denizlere bile kirlilik hâkim oluyor da, fabrikalardan akan pislikler denizleri kirletiyor. İzmit körfezi mahvolmuş, Haliç körfezi mahvolmuş, Akdeniz iç deniz olduğu için okyanus olmadığı için mahvolmuş, deniliyor. Akan şerlere denizler dayanamıyor. Bu cemiyetin üzerine, bu imanlı milletin evlatlarının üzerine şer akar durursa... Çirkef, zehir, insan bir tanesini biraz yalasa bayılır, ölür; onlar akıp durursa bu mânevî çevre kirlenmez mi? Kirleniyor!

“—Temizlemek için tedbir almak lâzım değil mi?”

“—Lâzım ama bizim müslümanlarımız 12. Asır’da yaşıyor!”

“—Hangi asırdayız?”

“—Yirminci Asır’dayız.”

“—Müslümanlar nasıl yaşıyor?”

“—On İkinci Asır’da...”

On İkinci Asır’dan tarih kitabını açalım; bugün alalım bizim Anadolu’muzun kasabalarına, ahalimizin yaşayışına bakalım. On İkinci Asır’dalar... Yirminci Yüzyıl’dan daha haberi yok, düşmanın sahip olduğu silahlardan haberi yok!

Nasıl imkânlarla saldırıyor da İslâm’ı yerle bir etmek istiyor, imanı nasıl köklemek istiyor. Bu nazenin çiçeği, bin bir nazla, ihtimamla büyüt-tüğümüz bu gül bahçesini nasıl harabeye çevir-

mek istiyor, farkında değil! Hatta kendisi para veriyor. Haramlara dalmış, zevke dalmış, kendisi mahvolmuş, çoluk çocuğu da o yolda... Kurtaracak bir şey lâzım. Kimse kesenin ağzını açmıyor!

Allah-u Teâlâ Hazretleri Peygamber Efendimiz'den ibret almayı nasib etsin...

Peygamber Efendimiz'e hazineler arz olunuyor da "İstemem dünyayı..." diyor. Çok yaşamak arz olunuyor, "İstemem çok yaşamayı... Rabbim, senin huzuruna çabuk geleyim!" diyor.

Biz tabii gitmek istemeyiz. Neden?

Kabahatli insan nasıl gitsin, suçlu, kusurlu insan gitmek ister mi? Bucak bucak kaçır! Ama yolunca yürüse, o zaman aşkından şevkinden durmaz.

Allah-u Teâlâ Hazretleri bizi hakiki müslüman etsin... Adı müslüman olup da hali Müslüman olmayanlardan eylemesin...

Çünkü hadis-i şerifte bildiriliyor ki:¹⁰

يَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ لَا يَبْقَى مِنَ الْإِسْلَامِ إِلَّا اسْمُهُ

(هـ.ب. عد. عن علي)

(Ye'tî ale'n-nâsi zamânün, lâ yebkà mine'l-is-lâmî ille'smuhû) "İnsanlar üzerine öyle bir zaman gelecek ki, o zamanda bu ümmetin üzerinde İslâm'dan bir şey kalmayacak, sadece adı kalacak!"

Adlandırılıyorlar: Müslüman... Neresi müslüman?

¹⁰ Beyhaki, *Şuabü'l-İman*, c.II, s.311, no:1908; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafa*, c.IV, s.228; Hz. Ali RA'dan.

Kenzü'l-Ummal, c.XI, s.181, no:31136; *Camiü'l-Ehadis*, c.XXIV, s.284, no:27165.

Adı şu veya bu ama hani Müslümanlık hali? Evinde İslâmî yaşayış mı var, kafası İslâmî bir kafa mı, kazancı İslâmî bir kazanç mı, helal mi, sarfiyatı hayra mı?

Bir gün Rabbimiz'in huzuruna çıkacağız, orada ter döke döke hesap vereceğiz.

Allah-u Teâlâ Hazretleri bizi bunun şuurunda eylesin... O hesap günü gelmeden burada hesabı doğru yapmayı nasib etsin...

Hz. Ömer Efendimiz buyurmuş ki:

زِينُوا أَعْمَالَكُمْ قَبْلَ أَنْ تُوزَنُوا وَتَزِينُوا لِلْأَرْضِ
الْأَكْبَرِ

(*Zînû a'maleküm kable en tûzenû*) “Bir gün amelleriniz terazide tartılacak! O gün gelmeden önce burada bir tartın bakalım; hayır tarafı mı çok geliyor, şer tarafı mı çok geliyor?”

Hicaz'a giderken bavulunu tartıyorsun: 25 kilo geldi.

“—5 kilo alayım, 20 kilodan fazla almıyorlar.”

Âhiret terazisi için şimdiden bir tartılsana, hayrın mı galip şerrin mi galip!

(*Ve tezeyyenû li'l-arzı'l-ekber*) “Her şeyimizle Rabbimize arz olunacağımız güne hazırlanın!” diyor.

“—Yâ Rabbi! İşte bu kul dünyadan huzuruna geldi...” Hesabı görülecek. Her şeyimiz arz olunacak!

Nasıl yaşadık, nasıl uyuduk, nasıl yedik, nasıl kazandık, gençliğimizi nerede geçirdik, ne olacak... O arz gününe şimdiden hazırlanmak lazım değil mi? Temiz pak giyinip elimizi yüzümüzü yıkayıp içimizi dışımızı pak etmek gerekmez mi?

Gerekir! Gerekir ama yapmıyoruz.

Ya imanımız var, tehir ediyoruz:

“–Yapacağım, yapacağım hocam merak etme...”
Ama ölüm geliverir.

Veyahut da iman etmiş mi, etmemiş mi, düşünmemiş bile! Bu dünyanın güldür güldür akan akıntısının içine girmiş, çarklarının arasına düşmüş, çatır çutur ne olduğunun farkında değil... Bir yere gidiyoruz ama binmişiz bir alâmete, gidiyoruz kıyamete... Hiçbir şeyin farkında değil! Ama ölüm geliverirse hayat geçti, eyvah, her şey boş oldu diye çok pişman olacak!

Rabbimiz Teâlâ bize uyanıklık nasib etsin... Efendimiz'e güzel uymayı nasib etsin, sünnet-i seniyyeye tam ittibâ etmeyi nasib etsin; iki cihanın hayrına erdirsin... Peygamber Efendimiz'e ahirette komşu eylesin...

Bi-hürmeti esrâr-ı sûreti'l-fâtihah!

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

19. 01. 1985 - İskenderpaşa Camii

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

